N:o 15. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6,) 1 tr. upp öfv. gård. | Stockholm den 1 Oktober 1889. | Pris: Helt år 5 kr., Lösn:r 25 öre. Annonspris: 10 öre (15 ö. utl.) petitraden. Bilaga I: 80 öre. Bil. II: 50 öre. | Årg. 9.

Två märkliga konstnärsjubileer.

För några år sedan firades i musikverlden ett dubbelt konstnärsjubileum då man hyllade minnet af två centraleuropas musikheroer på deras tvåhundraåriga födelsedag, minnet af Seb. Bach och Händel; ett nytt dubbeljubileum af detta slag inträffar samtidigt i midten af nästa månad, och det gäller då att fira tvenne nu lefvande konstnärers guldbröllop med konsten, den ene af dem tillhörande den sydligaste, den andre den nordligaste delen af vår verldsdel. Det är nämligen då femtio år förflutna sedan den verldsbekante operakomponisten, italienaren *Guiseppe Verdi* 26 år gammal framträdde med sin första opera och sedan den verldsberömde pianoheroen och komponisten, ryssen *Anton Rubinstein* första gången, vid 9 års ålder lät höra sig offentligt på en konsert i Moskva. Detta inträffade dock tidigare på året, nämligen den 23 juli, men med anledning deraf att sommaren är musikverldens *saison morte* har jubileet blifvit uppskjutit till den 30 november, konstnärens födelsedag (18 g. st.)

Italien hade tänkt fira Verdi-jubileet såsom ett slags nationalfest; alla stora teatrar hade beredt sig på att föranstalta Verdifestveckor. En krets framstående personer hade äfven sammanträdt för att göra förberedelser härtill, då den lika blygsamme som berömde maestrons begäran, att inga festligheter af något slag måtte tillställas, afbröt förhandlingarne derom. Ordföranden i församlingen, Milanos syndicus, upplöste detsamma med de orden: »Mästarens vilja och hans själsstorhet måste vi hålla i ära». Om icke så allmänt och högtidligt kommer dock helt visst den omtyckte och ryktbare tonkonstnären att flerstädes af sina landsmän hedras på sin födelsedag. Så vet man att Genua låter prägla en guldmedalj och grunda ett nytt musikinstitut som skall uppkallas efter Verdi, hvarjemte en kör af 500 röster skall utföra tre af Verdis förnämsta körer samt en för tillfället till hans ära skrifven kantat. Studenterna tänka anställa ett fackeltåg, hvarvid mästarens byst kommer att köras omkring på en festsmyckad vagn. Verdi har i sommar besökt baden vid San Dalmaso di Tenda och der, efter hvad det säges, påbörjat en ny opera »Lutspelaren» (»Le joueur de luth»), hvartill ämnet tagits från Bellinis »Beatrice di Tenda», Librettisten Visconti har af detta gjort ett slags »Lucrezia».

Ehuru Rubinstein-jubileet mera högtidligt kommer att firas i nästa månad aflopp dock ej den egentliga jubileidagen i juli månad utan all högtidlighet. Före omnämnandet häraf vilja vi kasta en blick tillbaka på hans första konsertdag. Det var, såsom vi nämnt, den 23 juli 1839 som den unga pianisten medverkade på en konsert; denna var en välgörenhetskonsert, föranstaltad af adelsmarschalken i Moskva, och egde rum i Petrowskiparken. Vid detta tillfälle presenterade professor Villoing för publiken sin lärjunge, den lille Anton Grigorjewitsch Rubinstein såsom ett musikaliskt underbarn. Den unge pianisten hänförde sin publik till verkliga bifallsstormar, och professor Villoing beslöt efter denna framgång att föra honom till Paris, dit han också anlände året derpå och der han fortsatte sina studier, hvarefter han besökte Europas förnämsta musikstäder.

Sjelfva årsdagen af Moskvakonserten förflöt i Petersburg, der Rubinstein är bosatt såsom chef för dervarande konservatorium, utan större festligheter. Emellertid fick han emottaga en otalig mängd gratulationstelegram äfven från kejsaren, kejsarinnan, storfurstinnan Alexandra Josefowna och storfursten Konstantin Konstantinowitsch. Kejsarparets telegram hade följande lydelse: »Kejsarinnan och jag lyckönska er hjertligast på er jubileumsdag och önska er af hjertat att ni måtte lefva ännu många år till gagn för vår musikaliska ungdoms utveckling och till fortsättande af er outtröttliga kompositionsverksamhet». I konsertpaviljongen i Peterhof (Rubinsteins uppehållsort om somrarne) hade en stor publik infunnit sig d. 23 juli, och under ledning af kapellmästaren Fliege utfördes här af kejserliga kapellets stråkorkester en mängd af Rubinsteins kompositioner. Under utförandet af ouverturen till hans (1852 komp.) opera »Dmitri Donskoi» infann sig bland publiken äfven jubilaren och tog plats framför paviljongen. Vid slutet af första afdelningen utbröt en kolossal bifallstorm, i hvilken orkesterns musici lifligt deltogo. På publikens stormande begäran måste Rubinstein visa sig på orkesterestraden, från hvilken han tackade publiken och orkestern för ovationen. I Petersburg gafs i Aquarium en konsert med program af uteslutande Rubinstein-kompositioner, och inkomsten af konserten tillföll fonden för firandet af novemberfesten, hvilken väl kommer att räcka i flera dagar och blifva ganska storartad. För denna ha flera af jubilarens forna lärjungar skrifvit kantater till text af skalden Weinberg; dessa kantater komma att utföras å en konsert, som föranstaltas af adelsförsamlingen samt å en särskild fest som gifves af Petersburgskonservatoriet.

På jubileumsaftonen går för första gången Rubinsteins nyaste opera »Goruscha» öfver scenen på kejserliga Mariateatern. Från flere utländska musiksällskap har anmälts att deputationer komma att infinna sig vid högtidligheten. På jubileumskonserten den 30 nov. kommer Rubinstein sjelf att spela; det lär blifva hans näst sista offentliga uppträdande som pianist. Det sista skall, efter festligheternas slut i Petersburg, ega rum å en monsterkonsert i Moskva, platsen för hans första upp-

trädande. Ett vackert minne af sitt jubileum har Rubinstein sjelf lemnat genom grundandet af en »*Internationel Rubinsteins-Musikstiftelse*» med ett grundkapital af 25,000 rubel. Hvart femte år skall af då upplupna räntor utdelas åt den bäste tonsättaren och den bäste pianisten hvardera 5,000 francs. Täflingen skall ömsevis ske i Petersburg, Berlin, Wien och Paris med början nästa år i den ryska hufvudstaden. Alla män från 20 till 26 år, af hvilken nation, trosbekännelse och samhällsställning som helst, kunna deltaga i täflingen. Juryn består af direktören för konservatoriet i Petersburg som ordförande samt af medlemmar af andra konservatorier.

Till Red. af Svensk Musiktidning har nyligen ingått nedanstående från Petersburg oss tillsända cirkulär:

Anton Rubinsteins femtioåriga konstnärs-jubileum.

Den allerhögst sanktionerade komitén till föranstaltande af ett högtidligt firande af herr Anton Rubinsteins femtioåriga konstnärsjubileum, har härmed äran tillkännagifva, att denna högtid eger rum lördagen den 18/30 november innevarande år i Petersburg der jubilaren är bosatt.

Enligt allerhögsta tillåtelse är en suskribtion öppnad för bildandet af ett kapital, hvilket vid detta tillfälle ställes till mästarens förfogande såsom hedersgåfva. De ärade konstinstitut, föreningar och andra stiftelser, hvilka önska deltaga i festen genom deputationer eller på annat sätt, anmodas att träda i närmare förbindelse med komitén äfvensom att benäget understödja en så stor spridning af subscriptionen som möjligt.

Alla skriftliga meddelanden och eventuela penningesändningar torde lemnas till komiténs ordförande, — Sr. Hoheit Herzog Georg von Mecklenburg-Strelitz, St. Petersburg, Michael-Palais.

St. Petersburg d. 6 maj 1889.

President: Hertig Georg af Mecklenburg-Strelitz.

Vi hafva ej sett något offentliggörande i vårt land af detta cirkulär eller någon anvisning om hvem som eger att emottaga medel, hvilka här möjligen kunna samlas såsom bidrag till den hedersgåfva, som tillämnas den äfven hos oss kände och värderade konstnären; under sådana förhållanden torde, om någon önskar lemna dylika bidrag, vara bäst att hänvända sig till härvarande ryska konsulat.

Huru de ofvannämnda jubileerna komma att firas här är ännu icke bestämdt. Kgl. operan kommer förmodligen att d. 30 nov. gifva en Verdi-opera, dock torde väl knappast hans senaste verk »Othello» till dess hinna bli färdigt till uppförande. På Rubinsteins jubileumsdag, en lördag, antaga vi en konsert kommer att gifvas med kompositioner af jubilaren, förmodligen kommer programmet till densamma att upptaga en af hans symfonier och pianokonserter, balettmusik ur »Ferramors» eller »Dämon» sånger etc. Ett nytt konsertstycke af Rubinstein, op. 113, för piano och orkester lär vara under tryck i Leipzig likasom femte och sjette delen af hans oratorium »Moses», hvars båda sista afdelningar han hoppas snart kunna fullborda.

Pianot.

Historik öfver dess uppkomst samt om utvecklingen af stilen och tekniken för detta instrument.

II.

Utveckling af stilen och tekniken

(Forts. fr n:o 14)

Schumanns mindre stycken ha funnit stor spridning. Den som en gång lärt känna Schumann, hängifver sig fullkomligt åt honom och kan aldrig slita sig ifrån hans öfverväldigande tjusningskraft. Här är ej platsen att framställa Schumanns inflytelserika och berömvärda verksamhet som skrifställare och kritiker. Dock må nämnas att det var han som med hela den ungdomliga hänförelsens kraft först i Tyskland (1831) påpekade en man, hvars snille i Paris, der Kalkbrenner och Herz, kort sagt der den flackaste salongsmusik florerade, knappt var erkändt men småningom gjorde sig gällande för att fängsla hela den pianospelande verlden och innesluta den inom sin trollkrets. I det Schumann anmäler Chopins Op. 2 utropar han: »Men här tyckes mig som blickade helt underbart emot mig idel främmande ögon, blomsterögon, basiliskögon, påfågelsögon, flickögon», och vidare: »Ja, här får man då ännu en gång se något förnuftigt — Chopin — jag har aldrig hört det namnet — hvem han må vara — ett geni är han». Mellan Chopin (1809—1849) och Schumann finnas många beröringspunkter och slägtdrag: båda äro ädla, svärmiskt inåtvända naturer, som sky dagens larm och förakta mängdens bifall; de hata allt pedantiskt och schablommessigt, de gripa djerft efter nya harmonier, rytmer och accenter och ur deras djupt känsliga och af smärtan beklämda bröst framströmmar melodiens lifsflod varmare och med rikare flöde än någons förut. Från den äkta tysken Schumann skiljer sig Chopin derutinnan, att denne med all sin polska naturels egendomlighet i sig förenar åtskilliga rasers typiska egenskaper i deras finaste skiftningar. Ur hans tondikter fram strömma: Italiens smältande melodik, Frankrikes grace, Tysklands allvarliga djupsinnighet. Hans med glödande kärlek omfattade olyckliga fädernesland framkallar hans tårar, tryck er honom svärdet i handen eller leder honom under framkallande af ljufva erinringar af det förgångna in i den ljusstrålande balsalongen, der sidenet frasar, sporrarne klinga och brokiga gestalter yra omkring! Verkan af Chopins kompositioner är sinligare än hos Schumann; deras gränser och linier afteckna sig skarpare, den melodiska uppfinningens källa flyter lättare och yppigare, och Chopins pianosats uppenbarar en knappt anad klangverkan hos instrumentet i fråga om den fina tonschatteringen, i åstadkommande af ljudets bortdöende såsom en försvinnande andehviskning. Det är fjerran från oss att vilja upphöja Chopin på Schumanns bekostnad, men just genom jemförelsen med en icke mindre originel ande komma vi till närmare bekantskap med den förres märkvärdiga egendomlighet. Vi tro ej att någon tonsättare utöfvat större inflytande på pianots teknik än Chopin. Detta inflytande sträckte sig ej endast till alla hans samtida (undantagandes Mendelssohn), utan fortvarar till den dag som är. Att Chopin herskar i alla pianospelande kretsar kan ej väcka förvåning: hans blomstrande sångbara melodik, hans pregnanta rytm skänka ett visst intresse äfven under behandling af en mindre mjuk hand. Ingen komponist blifver dock värre misshandlad än Chopin; ty han tager i anspråk utom den utsöktaste teknik det finaste till raffinement gränsande musiksinne, som måste ega förmåga att följa hans ande i alla skiftningar af hans rika och varma känslolif, hans geniala tankegång.

Nu tror sig en spela riktigt Chopin'skt när han tumlar omkring hit och dit som en drucken, en annan åter, naturlig fiende till tempo rubato, håller stram takt och frambringar så med all korrekthet för öfrigt, endast en musikalisk dimbild. Chopin fordrar emellertid två saker, saker som äro kriteriet på det verkligt nobla: — distinction och discretion — för att begagna oss af dessa främmande uttryck. Dessa egenskaper måste göra sig fullt gällande äfven i sådant som tyckes vara bisaker, vare sig frågan gäller vidtutsträckta, välljudmättade arpeggier, som uppbära en skön melodi, eller dessa obeskrifligt fina arabesker och broderier, hvilka hastigt blänka fram och liksom lekande omsväfva och med sitt trollskimmer lysa upp sångsatsen.

Bland dem som stodo Chopin närmast framstår synnerligen Adolf Henselt, född 1814 (sedan femtio år bosatt i Petersburg). Dock gäller detta mindre individualiteten och den originela skaparförmågan än sjelfva pianosatsen. Denna innehåller verkligen många nya och glänsande verkningar samt utmärker sig för stort välljud på samma gång som han vittnar om en fullt virtuosmessig behandling af pianot, hvilken alltid beherskas af en ädel musikalisk känsla. Henselts uppfinningsför-

måga är lika otvungen som smakfull och utan alla hårdheter men står i djup betydligt efter Chopins och Schumanns. Antalet af hans verk är ej stort och han uppfylde ej de förväntningar man förr gjorde sig om honom och hvilka uppstälde honom såsom grundläggare af en ny skola för pianospelet. Det bästa han frambragt är hans etyder, op. 2 (n:r 6: »Si oiseau j'etais») och 5, samt hans F-moll-konsert, om än denna innehåller några omtvistliga ställen och till sin form visst icke kan betecknas såsom klassisk.

(Forts. o. slut i nästa nummer.)

Kontrabasens Paganini och patriark.

Ur en gammal konstväns minnen.

Det är väl nu fyrtio år sedan, då jag vid ett besök i Genève tillsammans med en vän promenerade förbi en vid sjön belägen villa och med ens stannade för att lyssna till det mästerliga spel, som hördes ljuda från ett öppet fönster i bottenvåningen.

»Det måste vara en violoncellist af första rang», hviskade jag till min vän just som den spelande gjorde en slutpassage, som utfördes med förvånansvärd färdighet. Dock nej — spelet slutade ej med denna passage, såsom jag inbillade mig; ty den nedåtgående löpningen steg allt lägre och lägre, visande ett omfång hos instrumentet och en tonfyllighet som gjorde mig rent förbluffad.

»Men det der är ju ingen violoncell», sade jag tvekande. »Nej, visst icke», svarade min vän leende, »det är en kontrabas, men den som sköter honom och utför sådana konststycken derpå, som en annan knappast kan åstadkomma på violinen, är också ingen ringare person än *Giovanni Bottesini*, »kontrabasens Paganini». Han har gjort en liten rast här hos en konstvän, som eger denna villa, och i afton kan ni få beundra honom på konserten».

Jag lät naturligtvis detta tillfälle ej gå mig ur händerna och erfor då en konstnjutning, som jag aldrig kunnat tänka mig. Bottesini, som gjort sitt namn berömdt både i nya och gamla verlden, öfverträffade sig sjelf denna afton. Hans föredrag visade den gedigne musikern, hans färdighet, som tillät honom utföra de svåraste violoncellpartier på sitt instrument, var oöfverträfflig och hans ton än af åskdundrets styrka än af förtrollande mjukhet och behag. Han kallades ej med orätt »kontrabasens Paganini», ty med sitt föredrag af den paganiniska »karnevalen i Venedig» kunde han täfla med hvilken violinvirtuos som helst. För öfrigt var hans kontrabas icke så grof och åbäkig, som de vanliga, utan ett medelting mellan basfiol och violoncell. Utomordentligt bifall belönade den firade italienaren, publiken var utom sig af förtjusning och till slut var hela podiet öfvertäckt med buketter och kransar.

Denna afton trädde lifligt fram i mitt minne, då nyligen den underrättelsen kom från Italien att Giovanni Bottesini dött i Parma. Konstnären hade hunnit till någorlunda hög ålder, ty han var född 1823 den 24 dec. i Crema i Lombardiet; der utbildade han sig först till violinspelare och besökte sedan från 1836 konservatoriet i Milano, der han njöt undervisning af Rossi på kontrabas, af Basily och Vaccai i komposition. Från 1840 begaf han sig ut på konstresor med sin kontrabas, öfverallt väckande förvåning och beundran. Först genomreste han Italien senare äfven Amerika, så England, Frankrike, Tyskland, Sverige* etc., och hvart han kom firande nya triumfer. Till en början skref han endast stycken för sitt älsklingsinstrument men sedan komponerade han flera operor, symfonier, quartetter och sånger, hvilka vunno mycket bifall och i hans fädernesland ansågos verkligt klassiska. Bottesini inlade också mycken förtjenst i att göra den tyska musiken bofast i Italien; han grundade och ledde äfven under en längre tid en orkester- och quartettförening i Florens hvilka gjorde till sin uppgift att utföra de förnämsta verk af tyska mästare.

Man har väl stundom hört påstås att Bottesini varit den ende som med sådan virtuositet behandlat kontrabasen och nytjat detta instrument till soloföredrag; detta är dock ett misstag. Äfven Eisbold i Berlin och Aug. Müller († 1867) i Darmstadt voro före honom berömda kontrabasister, men den förste som tvang det kolossala instrumentet till sådana produktioner var äfven en italienare: *Domenico Dragonetti*, »kontrabasens patriark», såsom han sjelf kallade sig vid äldre år. Om denne både såsom menniska och konstnär märkvärdige virtuos har man hört åtskilligt intressant berättas, särskildt af med honom bekanta musikvänner, som hade tillfälle att höra och beundra honom i London.

Han var född år 1763 i Venedig, der han af sin fader erhöll första undervisningen på kontrabas. Redan 13 år gammal beherskade han detta svårhandterliga instrument så förträffligt, att han blef anställd i orkestern vid opera buffa och sedan vid opera seria på San Benedetto-teatern i Venedig. Snart begynte han sina konstresor, hvarigenom hans rykte allt mer utbredde sig. För honom funnos ej mer några tekniska svårigheter på instrumentet; och hur ifrigt han öfvade sig kan man förstå deraf, att hans fingerspetsar småningom sammantrycktes till en betydlig bredd, betäcktes med valkar och fingo en högst besynnerlig form.

Han komponerade stycken, som satt myror i hufvudet på de dugligaste violoncellister; för honom åter var det en leksak att i quartetten öfvertaga violoncellens parti med sin kontrabas. Länge kunde han ej finna ett instrument, som motsvarade hans anspråk. Slutligen upptäckte han ett sådant i Vicenza, förfärdigadt af Gasparo da Salo och som fordom tillhört klostret St. Pietro. Detta förskaffade sig Dragonetti för att aldrig mera skilja sig från detsamma, ehuruväl han en gång var bjuden för det den betydliga summan af 1000 Pd. sterling.

År 1794 kom den berömde konstnären för första gången till London, der han fann ett så välvilligt emottagande och blef så firad, att han flerfaldiga gånger återvände dit. För konserterna i hufvudstaden liksom i landsorten förenade han sig nästan regelmässigt med den utmärkte violoncellisten Lindley, och särskildt en sonat af Corelli för de båda konstnärernas instrument utgjorde årtionden igenom allestädes publikens favoritnummer. I Wien, der Dragonetti uppehöll sig 1808 och 1809, och fann ett gästfritt emottagande i furst Starhembergs palats, umgicks han mycket med Haydn och kunde sedan berömma sig äfven af Beethovens vänskap.

Såsom menniska var »kontrabasens patriark», mycket god och ständigt lika älskvärd. Derjemte hade han åtskiliga oskyldiga egenheter, först och främst den, att han vant sig blanda alla möjliga språk om hvarandra och derför talade föga korrekt. Då han en gång spelat för Napoleon I blef denne så förtjust öfver hans mästerskap och försatt i så godt lynne, att han kallade honom till sig och frågade om han hade någon önskan att framställa. I sin förlägenhet föll Dragonetti genast in i den gamla takten och pratade ett sammelsurium af alla slags språk, som ingen kunde förstå. Napoleon skrattade och sade till honom efter en stund: »Nå, Dragonetti, tag nu er kontrabas i handen och spela på den hvad ni önskar, så kan jag lättare förstå er!»

Han samlade med passion målningar, kopparstick, instrumenter och musikalier men framför allt — dockor i åtskilliga nationaldrägter. Han hade en hel seralj med dockor, hvita, bruna och svarta, som han klädde än så och än så och med hvilka han kunde leka och underhålla sig timtals. En brunett docka med ett särdeles vackert ansigte kallade den store virtuosen för sin fru och denna måste han ha med sig på alla sina resor. När han med vännen Lindley for till någon konsert eller musikfest i landsorten, så tog Dragonetti alltid, när man vid en station bytte om hästar, fram sin »fru» ur schatullet och lät henne spatsera fram och åter vid vagnsfönstret till mycken

* Konserterade i Stockholm 1877.

förnöjelse för den utanför samlade publiken.

Dragonetti var redan 82 år, då i augusti 1845 den stora Beethovenfesten i Bonn firades, men han lät ej afhålla sig från att medverka dervid till ära för den odödlige tondiktaren, som hedrat honom med sitt förtroliga umgänge. Utom honom stodo ännu 12 kontrabasister, deribland sådana dugtiga konstnärer som Dürer från Paris, den ofvan nämnde Müller från Darmstadt och Schmidt från Braunschweig i orkestern och aldrig har väl förr eller senare det bekanta scherzostället i Cmoll-symfonien med basarnes anstormande klingat så mäktigt och afrundadt som då.

Dragonetti afled den 16:de april 1846 i sitt hus i London, Leicester Square, så fridfullt och lugnt, som han lefvat. Då i dödsstunden hans trogna vänner grefve Pepoli, Pigott Tolbecque och organisten Vincenz Novello, den berömda sångerskans fader, sörjande stodo vid hans säng, bad han plötsligen med sakta röst: »Gån undan, mina vänner! Jag ser far och mor komma och kyssa mig!»

Ett saligt leende flög öfver den gamles anletsdreg, och så hade »kontrabasens patriark» slutat.

J. Paul.

Ett och annat från Weimar.

Med hvilka epokgörande företeelser inom konsten är ej namnet Weimar förenadt! Göthe, Schiller, Herder, Wieland, Hummel, många andra att förtiga, framlefde här den mest betydande delen af sitt lif och hade den lilla oansenliga Thüringerstaden till sin verkningsplats.

Och Frans Lizst sedan! — Hvilken betydelse har ej genom honom Weimar fått i musikaliskt hänseende. Under åratal verkade han ju här såsom komponist, dirigent och lärare, och genom alla dessa arter af sin verksamhet har han förstått att outplånligt inrista sitt och Weimars namn i musikens utvecklingshistoria.

Ty Frans Lizst var det, som genom outtröttliga ansträngningar lyckades få den lansflyktige Wagners »Lohengrin» uppförd i Weimar den 28 augusti 1850.

Och Lizsts närvaro var det som till Weimar drog alla unga konstnärer af betydenhet för att af honom höra och lära. Denna del af Lizts verksamhet är ej den minst storartade genom den tid och möda han utan ersättning, endast af kärlek till sin konst och intresse för allt framåtskridande offrade derpå. Och den har burit frukter, det känner man, när man ser dessa många och stora namn inom såväl musikens som literaturens område, hvilkas lärare alla hafva sin Weimarperiod i sin historia, och hvilka genom sin verksamhet åter utbredt hans lära öfver hela den bildade verlden. Och denna lära predikar frihet och rätt för allt skönt och sannt att lefva och komma fram i ljuset endast genom egen förtjenst och oberoende af auktoritetstro och protektion. Och detta vare sig den skapande konstnären lefvat för flera hundra år tillbaka eller är den yngste och obemärktaste af vår generation.

Denna frihetsande och jemlikhetsprincip har den för några år tillbaka bildade Lizstföreningen, hvars hufvudsäte är det strängt konservativa Leipzig, satt främst på sitt program. Weimar har dock ej ännu blifvit fullt eröfradt deraf. Konservatoriet här, som räknar ej mindre än 200 elever, är endast en helt vanlig skola utan någon vidare betydenhet. Bemödanden som under senaste tider gjorts att reformera det i modern anda och vid det fästa åtminstone någon pianist af betydenhet hafva strandat — på hvad vet man ej.

Operan, till hvilken den storhertigliga civillistan gifver ett ansenligt årsbidrag står dock ganska högt. De flesta klassiska och moderna operor finna här ett värdigt uppförande, hvartill ej litet bidrager den utmärkta orkestern. I dennas led ser man ock sådane allmänt värderade artister som *Carl Halir* (förste konsertmästare) och *Grützmacher* (förste cellist). Dirigent är för närvarande *Lassen*, den omtyckte sångkomponisten, och andre kapellmästare den unge *Rich. Strauss*, hvilken redan hunnit göra sig ett namn såsom en af de talentfullaste unga tyska musikerna.

Om sommaren är dock tyst och stilla i musikaliskt hänseende. Men så arbetas här i stället så mycket ifrigare af de unga konstnärer, hvilka då välja det fredliga och undangömda Weimar till sommarvistelseort för att der i lugn få arbeta på sin vidare utveckling.

Af Lizsts forna elever vistas här för närvarande *Martha Remmert*, *William Dayas* och *Bernhard Stavenhagen*. Den senare som hunnit vinna anseende som en af vår tids förnämsta pianister, meddelar under de fyra månader han vistas här undervisning åt elever från alla länder, samt, enligt Lizsts föredöme, afgiftsfritt. Likaså *Ferruccio Busoni*, den unge utomordentligt talentfulle italienske komponisten och pianisten, hvilken en dag skall låta mycket tala om sig och på hvilken man med fog ställer stora förhoppningar om en lysande komponistbana.

Att Weimar med hänsyn till de musikaliska sträfvandena skall framstå såsom en motsats till den gamla berömda musikstaden Leipzig är sjeffallet, likasom att man i Leipzig från strängt konservativ ståndpunkt ej tvekar att beteckna Weimar såsom ett charlataneriets stamhåll. Man kan naturligtvis ej jemföra hvad som presteras här med prestationerna i Leipzig der resurserna äro ofantliga, isynnerhet de ekonomiska, och der en många gånger större allmänhet understödjer musikföreteelserna med det lifligaste intresse. Men såvidt Frans Lizsts ande ännu fortlefver och lyckas tränga igenom och sätta sin prägel på hela musiklifvet här utan undantag, främst undervisningen, så kommer det lilla Weimar att upplefva en framtid och blifva af en betydenhet i musikaliskt hänseende, som säkert ej skall ställas i skuggan af Leipzigs.

Och så finge Wagners Bayreuth sin värdiga och nödvändiga pendant i Lizsts Weimar.

A. P.

Dubbelslaget i Wagners »Rienzi»-ouverture.

Om sättet för detta dubbelslags utförande hafva olika meningar varit rådande, och mången orkesteranförare torde ännu vara osäker om hvilket sätt som är det rätta, om det skall tagas uppifrån eller nedifrån. Bülow har lärt oss att det senare sättet är riktigast, och detta bekräftas äfven af ett *egenhändigt* vittnesbörd af Wagner sjelf. Då nämligen Richard Wagner år 1873 kom till Dresden, utfördes till hans ära af lifregementets kapell en morgonmusik och första numret var just Rienzi-ouverturen. Efter dennas slut kom Wagner på sitt vanliga lifliga sätt genast ut och sade att utförandet hade varit ganska bra, men det bekanta dubbelslaget hade herrarne spelat oriktigt; det skall icke spelas ofvanifrån och nedåt, sade han, utan tvärtom, och så skref han på stället ned hur det borde vara, sålunda:

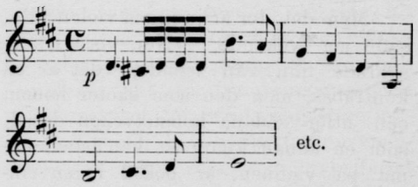

Originalhandskriften befinner sig i musikdirektör Ehrlichs ego i Dresden, och orkestern har låtit infatta mästarens vittnesbörd inom glas och ram. Närmast med anledning af att Rienzi-ouverturen nyss gifvits af vårt operakapell ha vi trott det kunna intressera våra läsare att få del af ofvanstående uppgift, som Allgem. Musik-Zeit. för icke så längesedan meddelat.

Ivar Hallströms opera »Neaga».

Professor Hallström har efter en i sommar företagen rekreationsresa till Italien å nyo gästat det rumäniska konungaparet i Bukarest. Besöket der föranleddes närmast deraf att en ganska genomgripande omarbetning verkstälts af operan »Neaga», till hvilken, som bekant, drottning Elisabeth (»Carmen Sylva») skrifvit texten och Hallström musiken. Omarbetningen har af

textförfattarinnan och tonsättaren utförts i syfte att på samma gång gifva en mindre tragisk färg och mera dramisk omvexling åt operans handling.

I stället för att förut pjesen inleddes med den dystra scenen i Occas saltgrufvor der straffångarne gå och arbeta, kommer den nu att begynna med en helt och hållet ny akt, som skall erbjuda flera lifliga folklifsscener. i hvilka de vackra och måleriska rumäniska folkdrägterna komma att taga sig mycket effektfullt ut. Först i andra akten vidtager scenen i saltgrufvorna. Så väl denna akt som de följande hafva vederbörligen afkortats.

Slutscenen i pjesen är helt och hållet förändrad.

Förut slutade stycket så att Sandu, som rymt ur Occa-grufvan och nu anländt till ett aflägset liggande bergkloster, knappt får efter långa års skilsmessa återse sin Neaga, förr än soldaterna komma för att fånga honom, men i samma ögonblick de lägga an på honom kastar sig Neaga framför Sandu, då de båda träffas af de dödande skotten. Denna afslutning af operan har med fog befunnits vara väl dyster, hvarför textförfattarinnan nu i stället låter Neagas broder, Radu, kasta sig emellan och träffas af kulorna, under det de begge älskande lyckas oskadda fly undan.

Den till operan nykomponerade musiken förspelade prof. Hallström för drottning Elisabeth, hvilken lär uttalat sin odelade beundran för den samma. Också skall dan erbjuda en mängd intagande melodiska partier.

Drottning Elisabeth lär ha en ny operalibretto, förlagd till Dalarne (Stora Kopparberget), under arbete hvilken utgör en omarbetning af ett äldre skådespel af Carmen Sylva, hvilket kommit till uppförande i Hamburg. Handlingen i denna pjes är i hög grad romantisk och skildrar huruledes en ung bondson »försvurit sig» till ett bergsrå och lofvat detta sin själ, blott det kunde skänka honom genkärlek af en ung flicka som han älskar. Allt går efter önskan, men med den påföljd att i samma stund den unge mannen låter afhända sig sin själ, slocknar hans medvetandes ljus och han känner icke mer igen den unga flickan, hvars hjerta nu klappar endast för honom

FÖLJETONG.

En konstnärsduell.

Ernest Legouvé berättar i den nyligen utkomna första delen af sina memoarer följande nätta historia:

Det var år 1836. Den berömda sångerskan Marie Malibran kom till Paris för att fira sitt bröllopp med Bériot. Hennes resa och hennes frånvaro hade afbrutit förbindelsen mellan oss utan att derför afbryta vår vänskap.

Hon inbjöd mig som ett af vittnena vid hennes borgerliga vigsel.

Då mären upprepade vigselformulärets ord: »qvinnan skall lyda sin man», gjorde hon en liten så munter min och höjde så putslustigt på axlarna, att mären sjelf ej kunde hindra sig från att småle.

Aftonen tillbringades i en krets af artister hos förläggaren Troupenas vid Saint Marcgatan.

Thalberg hade lofvat att infinna sig. Han hade aldrig känt Malibran, och hon kände honom endast till namnet.

Han hade knappt kommit, innan hon lifligt gick fram till honom och bad honom slå sig ner vid pianot.

— Spela *före* er min fru! Det är omöjligt. Jag längtar så ifrigt att få höra er.

— Men ni får inte höra mig, Thalberg. Det är inte *jag* som är här, hr Thalberg. Det är en stackars qvinna, uttröttad af dagens resa. Jag har inte en ton i strupen. Jag blir afskyvärd.

— Så mycket bättre. Det skall gifva mig mod.

— Ni vill det således. Låt gå!

Hon höll ord. Hennes röst var hård, hennes snille var borta. Hennes mor förebrådde henne derför.

— Hvad vill du, kära mamma, man gifter sig inte mer än en gång.

Hon glömde att hon tio år förut varit gift med hr Malibran.

— Nu är det er tur, hr Thalberg.

Han hade inte gift sig samma dag han, och närvaron af en sådan åhörarinna eggade honom till det yttersta. Han utvecklade allt detta snille och den rikedom af toner, som gjorde hans spel så underbart. Under spelet förändrades Malibrans ansigte, hennes ögon glödde, hennes mun öppnade sig, hennes näsborrar vidgades. Då han slutat ropade hon:

— Beundransvärdt! Nu är det min tur.

Och hon började ett nytt stycke. Denna gång fans intet spår af trötthet. Thalberg följde häpen, utan att kunna tro på den, denna förändring. Det var icke mer samma qvinna, det var icke ens samma röst. Han knnde endast helt lågt säga:

— Ack min fru, min fru! Och då hon slutat tillade han lifligt: Nu är det min tur!

Den som ej hört Thalberg denna dag, har ej lärt rätt känna honom. Något af Malibrans snille hade flyttat öfver i hans mästrande och stränga spel, febern hade gripit honom. Vågor af ett elektriskt fludium tycktes från hans fingrar utbreda sig öfver tangenterna.

Men han fick ej sluta sitt stycke. Vid de sista takterna utbrast Malibran i snyftningar, hon gömde sitt hufvud i händerna, tårarne störtade från hennes ögon, hennes kropp skakade konvulsiviskt, och man måste bära in henne i ett angränsande rum. Hon dröjde ej länge der. Efter fem minuter återkom hon med högburet hufvud och blixtrande ögon, skyndade fram till pianot och ropade:

— Nu är det min tur!

Hon sjöng fyra stycken efter hvarandra, det ena härligare och storslagnare än det andra, ända tills hon såg Thalbergs ansigte betäckt af tårar, så som hennes eget varit.

Aldrig har jag bättre förstått konstens allmakt än vid åsynen af dessa två stora konstnärer, som dagen förut ej känt hvarandra, som plötsligt afslöjade sig för hvarandra, stredo med hvarandra och ryckte hvarandra med sig till regioner, hvilka de må hända aldrig nått förr än i detta ögonblick.

Filharmoniska sällskapet.

Första sammanträdet för säsongen öppnades måndagen den 23 sept. af sällskapets ordförande kammarherre A. Burén. Efter åtskilliga meddelanden beträffande planen för sällskapets framtida verksamhet valdes till sekreterare efter ingeniör Th. Wawrinsky, som afflyttar från orten, kamreraren i Fylgia hr John May, som sedan flera år tillbaka varit sällskapets bibliotekarie. Styrelsen består sålunda för närvarande af följande herrar och damer: kammarherre A. Burén, ingeniör E. Scholander, löjtnant A. Ellsén, kapellmästare A. Hallén, kamrer J. May, vice häradshöfdingen baron F. von Otter, fruarne Coraly Zethræus, Amelie Carlström och fröken Cecilia Lindroth. Föredrag hölls derefter af hr A. Hallén om »den nederländska skolan såsom ett vigtigt utvecklingsstadium i tonkonstens historia».

Straxt derpå vidtog repetitionen å programmet för den första abonnementskonserten, hvilket upptager följande verk: »Matona, mia cara», madrigal för kör a capella af Orlandus de Lassus (1520—1594), gammaltyska jullegender från bergsbygderna för soli och kör a capella af Carl Riedel (f. f. g.) tvenne körvisor a capella af Saint-Saëns, »Narcissus» idylle antique för soli, kör och två piano af J. Massenet, svenska folkvisor och folkdansar för dubbelkör a capella A. Hallén.

Abonnementspriset för tre konserter är 10 kr., hvarmed följer rättighet att bevista alla sammanträden och repetitioner.

I likhet med den närmast föregående säsongen inbjuder sällskapet till abonnement å tre konserter, ämnade att gifves en i höst, de två andra under loppet af januari—april 1890. Säsongens pièce de résistance blir Joh. Seb. Bachs stora mästerverk »*Mattheuspassionen*». Detta verk, aldrig förr uppfördt i Sverige, är på den andliga musikens område ett af de allra betydelse-

fullaste. Komponeradt 1729, var det så godt som obekant för den musikaliska verlden till 1829, då Mendelssohn uppförde detsamma i Sångakademien i Berlin. Nu är det så populärt att hvarje större sångförening i Tyskland har det samma på sitt program för långfredagskonserterna. Verket, som ställer stora fordringar på körens uthållighet och tekniska förmåga, är derför ej svårbegripligt, utan genom de härliga koralarna och dramatiskt lifliga körerna populärt och tilltalande för en större allmänhet. Detta verk gifves på den andra abonnementskonserten i mars 1890. På den första konserten uppföras hufvudsakligen kompositioner a capella. På denna konsert gifves äfven en intressant nyhet »*Narcisse*, idylle antique, poëme de Paul Collin, musique pour soli, choeur et piano par J. Massenet». På den tredje abonnementskonserten uppföres Edvard Griegs nya komposition för solo, kör och orkester »*Olaf Trygvason*», som för närvarande är under tryckning i Leipzig.

Musikpressen.

Nyligen har utkommit följande pianosaker: På Abr. Hirschs förlag:

Dellinger, *Kapten Fracassa*, operett i 3 akter, arrangement med text. Pris kr. 1,50;

—— *Gondol-Vals* ur »Kapten Fracassa», kr. 1.

På Gehrman & C:nis förlag:

Sjögren, Emil: *Nenia*, till minnet af Anna Klemming. Pris 75 öre.

Ivanovici, I.: *Från Rivieran*, Vals. Pris 1 kr.

På Corl Johnns förlag:

Richards, Brinley: *Eko från Luzern*, tonstycke. Pr. 1 kr.

Dietrich J. B., *Kaiserstadt-Marsch*, arrangement. Pr. 50 öre.

Peglow, W., *Festfreuden*, Rheinländer (Scottisch). Pr. 50 öre.

För sång, på Abr. Hirschs förlag:

Dellinger: *Vara eller icke vara*, kupletter ur »Kapten Fracassa» (Kuplett-Repertoar n:r 18). Pris 30 öre.

Den enda svenska kompositionen bland de ofvannämnda sakerna, Em. Sjögrens »Nenia» (Klagosång), är en anslående tonsättning i högtidligt elegisk stämning; densamma förtjenar all uppmärksamhet och är en vacker hyllning i toner åt den älskliga, saknade sångerskans minne. Ett särdeles vackert porträtt pryder också vignetten, som äfven framställer den sörjande sångguddinnan, dessa bilder omgifna af en lagerkrans, å hvars band läsas de roler den hädangångna konstnärinnan utfört på vår operascen.

Poutpourriet ur »Kapten Fracassa» innehåller flera af de bättre melodierna i denna lifliga operett, som synes ha vunnit publikens bifall och torde länge hålla sig uppe på Vasateaterns repertoar.

Från Scenen och Konsertsalen.

Kgl. Operan. Sept. 16, 22 Verdi: *Aida* (Radamés, konungen: hrr Ödmann, Sellergren, 22/9 hrr Sellman, Strömberg). — 17 *Trebellikonsert.* — 18, 23, 26, 29 Gounod: *Romeo och Julia* (Tybalt, hrr Lundmark, Rundberg). — 20 Gounod: *Faust.* (hr Ödmann). — 25, 28. 30 Verdi: *Ernani;* (Carl V: hr Lomberg, 1:a debut; Elvira, Giovanna: fruar Östberg, Strandberg; Silva, Ernani, Riccardo, Jago: hrr. Strömberg, Sellman, Malmsjö, Grafström).

Vasateatern. Sept. 18—30. Dellinger: *Kapten Fracassa*, kom. operett i 3 akt. af Zell och Genée (hufvudpersoner: furstinnan Blanche de Coligny, Scrollina: frkn. Johnson, Ekström; kapten Fracassa, mäster Oberto, Momo, Ali: hrr Warberg, Lundahl, Klinger, Strömberg).

Berns' Salong. Sept. 22 *Afskedsmatiné* af frk. Ant. Trebelli, hrr Behrens och Haagmans.

Verdis högtragiska opera »Ernani» (först gifven 1844 i Venedig) den enda af alla hans första kompositionsperiod tillhörande operor, hvilken vunnit framgång och hållit sig uppe, har åter blifvit uppsatt på vår operarepertoar med ungefär samma rollbesättning som då operan sist gafs hos oss. »Ernani» gafs här första gången i slutet af maj 1853 och hade sin bästa tid på 1860-talet. Efter 8 års hvila upptogs densamma spelåret 1887—88 och upplefde då 11 representationer samt har nu hunnit till sin 60:de representation härstädes. Hvad som nu förnämligast gör operan lockande är det förträffliga utförandet af hufvudrolerna, i första rummet fru Östbergs präktiga vokala återgifvande af Elviras parti. Herr Sellman är äfven en god Ernani och lyckas ganska bra i sångpartiet, då han icke låter förleda sig att forcera rösten till en störande skärpa. Såsom Carl V har herr Lundqvist efterträdts af en debutant, herr Lomberg, som förut låtit höra sig hos oss på konserter men nu första gången i ett operaparti. Herr Lomberg har förut uppträdt på tyska scener och visade sig äfven i besittning af teatervana. Hans röst är en både stark och välljudande bariton, som fått god utbildning, hvilket bevisades af hans dramatiska fracering och vårdade textuttal. Scenen i grafkoret, operans bästa och för vår tid njutningsbaraste scen, utfördes af herr Lomberg på ett sätt som väckte publikens stora bifall och framkallade flere inropningar efter aktens slut. Att döma efter denna första debut ha vi anledning att tro herr Lomberg blifva en god acquisition för vår opera. I Silvas rol fick man höra herr Strömberg, med hvilken herr Sellergren förr alternerade. I dramatiskt hänseende förefaller oss operan, liksom hela denna genre, betydligt föråldrad, och det patetiskt-passionerade i handlingen, de odramatiska koloraturarierna göra nu för tiden ett nästan komiskt intryck. Ett så brilliant utförande af dessa senare, som fru Östberg åstadkommer, öfverskyler emellertid de dramatiska onaturligheterna. Man tycker det verkligen vara stor skada att en så melodisk produktivitet, som Verdi onekligen besitter, skall vara bortslösad på tomt effektsökeri och en uppskrufvad patetisk stil, som nu spelt ut sin rol.

Trebellikonserten å kgl. operan hade ej kunnat locka fullt hus. Vår musikaliska publik befinnes alltid nu för tiden mycket reserverad när det är fråga om någonting nytt. Följden var att den stora publiken icke fått göra bekantskap med dottren af Zelia Trebelli, ty den andra tillämnade operakonserten måste inställas och »afskedskonserten» i Berns salong gafs för något mer än halft hus. Det intresse och välförtjenta bifall, hvarmed fröken Trebellis sångnummer å den senare mottogos, stötte dock en smula på »Trebellifeber». Den unga sångerskan eger en särdeles behaglig, jemn och förträffligt skolad röst, hvilket eclatant bevisades af hennes konstnärliga utförande af såväl Philine-arian som skrattarian af Auber å operakonserten, af den bekanta arian ur »Barberaren» och Thomas' Tarantella å afskedsmatinén. Mindre anslog deremot hennes utförande af Zerlinas aria »Batti, batti bel Mazetto» ur Don Juan. Det storslaget kraftfulla, det lifliga temperament, som man beundrade hos hennes moder, saknas hos den unga sångerskan, som mest verkar med barnsligt behagligt naturel och smidig koloratur. Utom de nämnda sångerna föredrog fröken Trebelli följande mindre saker, på första konserten »O santissima virgine» af Gordigiani, »Petite abeille» af Massé samt med herr Behrens Faures» »Crucifix»; på andra konserten »Ouvre tes yeux bleus» af Massenet, »Dolce un pensier» af Puzzi samt »Chanson du printemps» af Mendelssohn, hvari man igenkände en af dennes Lieder ohne Worte. Herr Behrens' program å dessa konserter upptog mest saker i den sentimentala stil, som han företrädesvis väljer. Arian ur »Guldkorset» af Brüll kräfver dock ej nödvändigt en sådan. Man är herr Behrens tacksam för att han gjorde heder åt svensk tonkonst genom att föredraga Adolf Lindblads vackra »Månn' tro, jo jo», emellertid kunde så väl denna som Kjerulfs »Sommersang» ha tålt vid raskare tempo. Herr Dirk Haagmans pianospel är ej af märkligare art och hans fantasi öfver svenska folkvisorna lika utdragen som obetydlig. Som ackompagnatör visade han rätt mjuk och behaglig touche samt god precision. Vasateaterns nya operett ha vi nu ej tillfälle att taga i betraktande. Publiken synes göra det med begärlighet och detta är ju — teaterns hufvudsak.

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan. Repetitionerna å Meyerbeers »Nordens stjerna» pågå, så att denna säsongens första nyhet snart nog torde gå öfver scenen. Verdis »Othello» har äfven börjat instuderas. — Af komitén för industriutställningen i Hamburg har till K. operan utfärdats inbjudning att med dess sceniska personal och hofkapell illustrera festligheterna vid utställningen till en början under d. 1—6 oktober. Det smickrande anbudet har naturligtvis nu under pågående speltermin ej kunnat antagas.

Märta Petrini, en ung svensk sångerska, elev af vårt konservatorium, som sedan studerat i Paris och slutligen för fröken Signe Hebbe, lär snart komma att debutera som Margareta i »Faust». Hon säges vara begåfvad med ovanligt vacker röst.

Pelle Janzon, vår omtyckte bassångare vid operan, lider för närvarande af utgjutning i venstra lungsäcken och vårdas på Sabbatsbergs sjukhus.

Victor Holmquist, hvars komiska skådespelaretalang och förmåga som kuplettsångare gjort honom så populär, firade d. 24 sept. sin 48:de födelsedag. Samma dag, tillika hans silfverbrölloppsdag och 30:de årsdagen af hans första debut på scenen, uppträdde han på Svenska teatern i »Mr Pickwick» och blef naturligtvis af fullsatt salong på det varmaste hyllad.

Musik-konservatorium. Elevantalet innevarande hösttermin är 155: 80 manliga och 75 qvinliga. Nyantagna elever äro 29. Till aspiranter antogos 23, hvilka, derest ledighet under terminen uppstår, såsom elever ingå i den ordning som vid inträdesprofven bestämts.

Inträdessökande voro 97: till sång och kyrkosång 26, orgel 24, stråkinstrument 17, piano (såsom hufvudämne) 14, blåsinstrument 7, komposition 5, pianostämning 4.

Soaréerna för kammarmusik. Programmet för den första, hvilken skall gifvas i slutet af oktober i den sedvanliga lokalen, Vetenskapsakademiens stora sal, angifves sålunda: D-mollqvartett af Mozart, Mendelssohns oktett samt eventuelt antingen pianotrio af Tschaikowsky eller pianoqvartett af Brahms. För de båda följande påtänkes, ehuru ingenting ännu är bestämdt: Sindings qvintett, som i Köpenhamn väckte uppseende, en concerto grosso af Händel, Beethovens blåsqvintett med piano samt qvartetter af Verdi, Rubinstein och Brahms eller Norman. Den fjerde soaréns program torde bli uteslutande skandinaviskt, med tonsättningar af Gade och Grieg samt antagligen en ny pianoqvartett af Sjögren. Äfven Södermans pianoqvartett, ett tidigare ungdomsarbete, torde komma att utföras.

Musiksoaré gifves sönd. d. 6 okt. i Vetenskapsakademiens hörsal af dir. Bengzon jemte medlemmar af det nybildade sångsällskapet »Orfeon» nämligen fröken Sigrid Brander samt hrr. Otto Edberg och Aug. Ekenberg. »Orfeon», som senast låtit höra sig i Vaxholm vann då mycket bifall för såväl vackra röster som god sammansjungning.

Trio-soaréer komma under vinterns lopp att gifvas af pianisten fru Alie Lindberg-Larsén, konsertmästaren och violinisten hr L. J. Zetterqvist och violoncellisten hr C. Bach, alla tre kända och af hufvudstadens publik värdera musici. Soaréerna skola gifvas i Vetenskapsakademiens hörsal, och på den första som eger rum i midten af november, utföras antagligen tonsättningar af Mendelssohn, Norman och Brahms.

Musikdirektör G. W. Heintze, organisten i Jakobs församling härstädes, har blifvit utnämnd till kapellmästare vid Lunds universitet och organist vid Lunds domkyrka, hvilka platser äro förenade. Hufvudstaden går härigenom miste om landets utmärktaste orgelspelare och en högst framstående och nitisk musiker och lärare.

Anna Petterson, den framstående populära operettsångerskan, har någon tid låtit höra sig i landsorten med ett mindre sällskap bestående af hrr. Kloed, Gründer och Clementson samt som ackompagnatör Emil Sjögren. »Anna Pettersons-turnén» är snabb i sina rörelser, sålunda gafs ena dagen soaré i Kalmar, och dagen derpå i Wexiö. Prestationerna bestå af konsertnummer och mindre operetter såsom »Kolhandlarne», hvilken lilla roliga operett, som bekant, gafs med så mycken framgång på Vasateatern, och hvari resp. rolinnehafvare verkligt excellera.

Sångaren Carl Hagman, som nyligen gifvit en konsert för fullt hus i Kristiania, afreser i midten af oktober, efter en konsertrund i Sverige, till Italien att der i två år idka studier, hvilka bekostas af en Kristianiamagnat, bryggeriidkaren Olsen, med efter hvad det uppgifves tio tusen kronor.

Af Sigrid Arnoldson meddelar Neue Musikzeitung n:r 17 ett vackert porträtt jemte en mycket smickrande biografi öfver »die schwedische Nachtigall».

Fröken Antoinette Trebelli, som rest till Upsala för att konsertera, råkade der ut för en häftig förkylning, som nödgade henne att uppskjuta den tillämnade konserten en vecka. Från Upsala skulle turnén fortsättas till flere andra landsortsstäder.

Fröken Sigrid Wolf *i Köpenhamn.* De sista föreställningarne af »Carmen» med fröken Wolf i titelpartiet gåfvos för fullt hus och sångerskan gjorde stormande lycka. Operapersonalen gaf en supé till ära för fröken Wolf som nu återkommit till Stockholm och snart kommer att äfven här låta höra sig i »Carmen» tillsammans med hr Ödmann.

Paris. En ny opera, »Dante», af den bekante pariserkomponisten Benjamin Godard, kommer i vinter att uppföras på Opéra Comique.

Baron Franchetti, millionären-operakomponisten, skall bli direktör för den stora operateatern Costanzi i Rom, hvargenom teaterns länge dåliga ekonomi torde blifva upphjelpt.

Brüssel. Å operan härstädes kommer den nya operan »Salambo» af »Sigurds» komponist, Ernest Reyer, snart att gå öfver scenen. Texten är bearbetad efter Gustave Flauberts liknämnda roman.

Baireuth. Wagnerteatern har afslutat föreställningarne för året med ett öfverskott på 205,000 mark. Bruttoinkomsten af 18 representationer har varit 522.000 mark. Familjen Wagners tantième har uppgått till ej mindre än 52,000 mark. Öfverskottet skall användas dels till uppsättning af »Tannhäuser» nästa år, dels till stipendiefonder och en reservfond. Hvilken betydelse dessa representationer ega för den lilla, 20,000 invånare räknande staden, framgår af en beräkning huru mycket penningar intjenats i Baireuth under sommaren den månad, då Wagnerteatern spelade. Detta belöper sig till minst 2 mill. mark. Också har Bayerns regering dragit fördel af Wagnerrörelsen och nyligen afslutat ett kontrakt med familjen Wagner, enligt hvilket för framtiden endast Baireuth skall hafva rätt till uppförandet af »Parcifal». Och med detta musikdrama — Baireuths största dragningskraft — är stadens Wagnerframtid betryggad.

Dresden. En ny opera, »Mästertjufven», af den unge komponisten Eugen Lindner från Weimar har gjort lycka på härv. hofopera. Musiken, som mest är hållen i folkton, säges vara melodiös och uttrycksfull. Synnerligen berömmes en kärleksscen och en dryckessång i andra akten.

Petersburg. En ny ballett, »Den sköna herdinnan», af Peter Tschaikowski, den ansedde ryske tonsättaren, kommer detta spelår at gifvas på kejs. Maria-teatern.

Teresina Tua, den allbekanta firade violinspelerskan, berättas vara förlofvad med musikkritikern. Ippolito Valletta, hvilken i verkligheten är en grefve Franchi Verney i Turin, härstammande från en gammal piemontesisk adelsfamilj, som räknar sig slägt med italienska konungahuset. Han är egentligen advokat och man har länge talat om att han skall vara förlofvad med »violinelfvan».

Alma Fohström, som förra året förlofvat sig med ryske stabskapten von Rode, firar i november sitt bröllop i Riga och anträder sedan en gästspelsturné genom Ryssland, Rumänien och Turkiet, för hvilken hon garanterats 250,000 frcs i honorar.

Raoul Koczalski är namnet på en 5-årig pianist som uppträder i Berlin. Liksom Josef Hoffmann är han till börden polsk.

Dödsfall.

Frank, Ernst, kapellmästare, † d. 17 aug. nära Wien, 43 år. F. var en dugtig pianist och har som komponist gjort sig bekant genom sin opera »Hero».

Kalasch, Clementine, renommerad operasångerska (alt), † i Bahia, 39 år.

Krauss, Emil, omtyckt baritonist vid Stadsteatern i Hamburg, † d. 1 sept., 49 år.

Langer, Herrmann, professor, en inom tyska musikverlden mycket bekant personlighet, f. 1819, † i Dresden d. 8 sept. Från 1843 anställd som universitetsdirektör och organist i Leipzig gjorde han sig der synnerligen bekant som anförare för studentsångföreningen »Paulus» äfvensom andra sångföreningar. Han utnämndes 1859 till heders doktor af universitetet i Leipzig.

Mangold, K. A., musikdirektör i Darmstadt och komponist, f. 1813, † i Oberstdorf (Algäu) 5 aug. M. har komponerat oratorier och flere större körverk etc. samt äfven operor deribland en »Tannhäuser».

Puzzi, Giacinta, född *Toso,* fordom firad operasångerska, sedan berömd sånglärarinna, † i London 81 år gammal.

Resp. Prenumeranter, *som vid instundande flyttningstid vexla bostad, behagade uppgifva med första sin nya adress till Sv. Musiktidnings expedition Olofsgatan 1.*

Den teoretiska kursen för äldre elever

öppnas den 1 Oktober.

Kursens syftemål är att bibringa dem, som idka instrumental- eller sångstudier de nödvändiga teoretiska kunskaperna i musik medelst användande af musikdiktamen och musikanalys.

Flere elever undervisas samtidigt, och lektionerna fortgå två timmar i veckan.

Månadsafgift 10 kr. för hvarje deltagare.

Anmälan af elever kan ske dagligen kl. 1—2 på middagen, Nybrohamnen 26.

Fredrik Peterson.

SVENSK MUSIKTIDNING 1889

utgifves efter samma plan som förut, med populärt innehåll samt försedd med ***porträtter, not-illustrationer*** och ***musikpremier*** af ***god, lätt utförbar*** musik. Pris 5 kronor för hel årgång (20 nummer), 25 öre pr lösnummer. Premien tillfaller endast prenumeranter. Prenumeration mottages å tidningens ***Expedition här, Olofsgatan 1*** (Hötorget 6), hvarifrån den tillsändes prenumeranterna, samt hos hrr musik- och bokhandlare, eller å tidningskontoren; för landsorten ***hälst å posten.*** — Annonspriset är endast 10 öre petitraden med rabatt vid förnyad annonsering af minst 5 gånger. ***Presentkort*** å tidningen finnas att tillgå för årsprenumeration.

Frans Joh. Huss,
Redaktör och Utgifvare.

SVENSK MUSIKTIDNINGS årgångar 1885—1888, säljas till nedsatt pris af 4 kronor pr år-gång, 7 kronor för två årgångar, 10 kronor för tre årg. då kontant liqvid med beställning efter noggrann adress sändes direkt till Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.

Oscar Lejdström,

Sånglärare.
Kongl. Myntet.

RUD. IBACH SOHN,
Kgl. Preussisk Hofpianofortefabrik.
Barmen, Neuerweg 40. (Grundad 1794).

Flyglar och Pianinos

hvarje storlek och utstyrsel. Hålla utmärkt stämning. Solidaste konstruktion, ädel, stor sympatisk ton. Absolut garanti. Kataloger etc. gratis och franco.

Pianon

utses och köpas för säkra köpares räkning af pålitlig och kompetent person, som väl känner hufvudstadens instrumenthandlare och alltid till nöjes utfört uppdrag af detta slag. Närmare upplysning å Sv. Musiktidnings byrå, Olofsgatan 1.

Sånglektioner

erhållas, goda och billiga, af van sånglärare. Närmare upplyses å Svensk Musiktidnings byrå Olofsgatan 1.

Undertecknad har nu åter börjat sina

PIANOLEKTIONER

Noggrann undervisning efter rationel metod meddelas till moderat pris. 2 nybörjare få förena sig om en timme. Nya elever mottagas och anmälning kan ske kl. 1—2 e. m. Olofsgatan 1 (Hötorget 6) 1 tr. upp öfver gården.

Frans J. Huss.

Maria Pettersson

f. Konow.
Drottningatan 34.
Har nu återkommit och börjat sina

Sånglektioner.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.
38 Regeringsgatan 38.
Flyglar, Tafflar och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

I bok- och musikhandeln har utkommit:

Richard Wagner

såsom skapare af musikdramat
af
Oscar Bensow.

INNEHÅLL: Två märkliga konstnärsjubileer. — Pianot. — Kontrabasens Paganini och patriark. — Ett och annat från Weimar. — Dubbelslaget i Wagners »Rienzi»-ouverture. — Ivar Hallströms opera »Neaga». — Följetong: En konstnärsduell. — Filharmoniska sällskapet. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Från In- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

STOCKHOLM, O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG 1889.